

Kirkefondets årsberetning 2012

Indledning

Kirkefondet er historisk set kendt for sin indsats med at sikre kirke til folket i bogstavelig forstand - nemlig i form af kirkebygninger, hvor om menighedens liv og vækst har kunnet udvikle sig og udleve sit virke. Mest tydelig er beviset på Kirkefondets indsats i København, hvor mere end 30 kirker er opført med baggrund i indsamlede midler og fondets ihærdighed. Men meget har forandret sig - byen har udviklet sig, og folkekirken må derfor naturligvis indrette og udvikle sig, så den på en og samme tid kan være nærværende og tilgængelig. Hvor kirkebygninger før har været det materielle bevis på folkekirkens styrke og livskraft i København, har de udviklet sig til en klods om benet, som begrænser dynamik og udvikling. Efter flere tilløb er der nu taget initiativer til en ændret sognestruktur, og konsekvensen er, at en række kirker i København bliver overflødige. Fremsynede Kirkefondsfolk sikrede, at kirker opført af Kirkefondet skulle tilbageskødes til Kirkefondet, såfremt de måtte blive taget ud af daglig kirkelig brug. Konsekvensen er nu, at vi i Kirkefondet kan se frem til at få overdraget et antal kirker, som vi skal tage vare på - på en sådan måde - at de midler, der oprindeligt er indsamlet til Kirkefondets grundlæggende formål, sikres.

Det er en kæmpe udfordring og opgave, der har stor bevågenhed, og som vi sammen med folkekirkens repræsentanter i form af stift, provstier og menighedsråd skal lykkes med på en ordentlig måde. For vi ønsker, at historien skal se den igangværende proces som en aktivitet, der udviklede folkekirken ikke afviklede den. Det seneste års bestyrelsesarbejde har derfor været stærkt præget af emnerne "Kirkers brug" og "Lokal Kirkeudvikling". Heldigvis har vi i Kirkefondets samtidig kunnet fastholde rækken af andre gode indsatser indenfor konsulent- og analysearbejde og udgivelsesvirksomhed.

Kirker i København – status og tanker i den videre proces

Situationen omkring kirkerne i København både fylder og har fyldt temmelig meget i den forgangne periode. Og selvom vi synes, at der har været arbejdet med det i lang tid, så er status samtidig, at vi blot lige er begyndt på arbejdet, og det også i de kommende år vil være en særdeles central del af Kirkefondets virke.

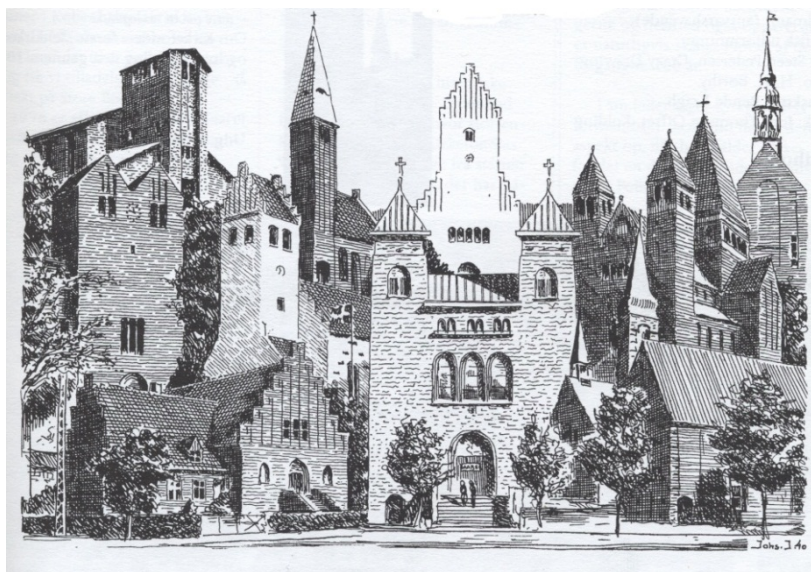
Kirkefondet forholder sig naturligvis ikke til, hvilke konkrete kirker der forsås lukket. Men uanset hvilke kirker, der indstilles til lukning, så vil der være flere Kirkefondskirker iblandt, så derfor arbejdes der med fremtidige muligheder og brug for kirkerne. Kirkefondet er naturligvis positiv omkring muligheden for, at kirker

fortsat kan bruges som kirker af f.eks. migrantmenigheder, ligesom det også kan være oplagt, at tidligere kirker bruges af kirkelige organisationer som den tidligere Sjelør Kirke, der blev købt af KFUM-spejderne i 2009. Samtidig er Kirkefondet også indstillet på, at der formodentlig vil være en række kirker, der skal afhændes til noget ikke-kirkeligt, enten til f.eks. kulturelt eller kommunalt brug, ligesom der kan vise sig oplagte muligheder for at lave kirkelige eller ikke-kirkelige sociale projekter med udgangspunkt i nogle af de tidligere kirker. Sidst skal det også nævnes, at det for Kirkefondet også er en mulig tanke, at kirker afhændes til kommercielle formål som f.eks. kontormiljøer eller lignende.

Nødvendigt at lukke kirker i København

Det er for Kirkefondet vigtigt at fastholde, at selvom det er en følsom og kompliceret proces at lukke kirker i København, så er det helt nødvendigt at lukke en lang række kirker i København. Samtidig ønsker Kirkefondet at sætte fokus på, at denne øvelse handler om udvikling og ikke afvikling. Ingen ønsker at få mindre kirke i København. Kirken skal fortsat møde folket i København på en nutidig, relevant og vedkommende måde, og det er naturligt, at der i den sammenhæng på grund af de demografiske forhold ikke er brug for samme antal bygninger som tidligere.

Derfor er det også vigtigt, at man i kirkelige kredse ikke bruger al sin energi på at finde gode kirkelige ideer til fremtidig brug af de kirker, der lukkes. Naturligvis kan man tænke sig diakonale projekter i en tidligere

kirke, men det vil jo være endnu mere fremsynet at tænke f.eks. diakonale projekter som en naturlig del af alle de kirker, der fortsat er åbne. Vi skal med andre ord passe på ikke at bruge kræfterne på de kirker, der skal lukkes, men på de kirker, der fortsat er åbne, og som skal være til stede i byen med både hånd, mund og hjerte. Kirkefondet tror på, at det kan give god mening at få afsat en række af kirkebygningerne til ikke-kirkelige formål for at koncentrere kræfterne om de stadig mange kirker, der fortsat vil stå åbne over hele København.

Alt for mange kirker i forhold til indbyggere og medlemmer

Da Kirkefondet blev dannet for ca. 120 år siden var målet at have sogne med en kirke pr. 10.000 indbyggere. Hvis dette stadig var målestokken, så ville der være brug for 39 kirker til de 384.553 folkekirkemedlemmer i København (Københavns Stift undtaget Bornholm og Amagerland Provsti). I dag er der 83 kirker i København, så selv hvis der lukkes 17 vil der fortsat være langt flere kirker til det faktiske medlemstal, end da Kirkefondet nåede sit mål med at rejse kirker i København. Naturligvis kan man ikke uden videre bruge datidens målestok i nutiden, men det er dog værd at huske på, at både indbyggertallet og medlemstallet i Københavns Stift er faldet kraftigt.

Indbyggertallet i stiftet toppede i 1950 med ca. 890.000 indbyggere, og faldt så frem til 1990, hvor der var 552.000 indbyggere. I dag er der ca. 650.000 indbyggere, men det betyder, at der er 240.000 indbyggere færre i København, end da indbyggertallet toppede. Samtidig er medlemsprocenten blandt indbyggerne også faldet fra 78,3 % i 1990 til 58,7 % i 2012. Der er altså gode demografiske grunde til, at der er behov for at nedlægge en række kirker. Husk også på, at siden Helsingør Stift blev dannet i 1961 er der indviet 43 nye kirker i dette stift, langt de fleste af dem i Københavns omegnskommuner, idet Københavns Stift jo ikke dækker hele Storkøbenhavn. Der er dermed bygget nye kirker til de folk, der er flyttet fra det indre København ud i forstæderne, mens de gamle kirker er blevet stående.

Status lige nu

Status lige nu er, at vi stadig afventer en endelig indstilling fra Københavns Stift, der så efterfølgende skal behandles i Kirkeministeriet. Derfor kender vi ikke til den nøjagtige tidsplan, ligesom det stadig er usikkert, hvilke kirker der præcist er tale om. Dog er der to Kirkefondskirker, hvor de lokale menighedsråd bakker op omkring lukning, og der er vi allerede i gang med konkrete samtaler med disse kirker.

I hele processen omkring kirkelukninger i København arbejder Kirkefondet tæt sammen med Københavns Stift. Det betyder, at det er stiftet, der indhenter den fornødne viden også vedrørende Kirkefondskirkerne fra Nationalmuseet, Kulturstyrelsen, Den kongelige bygningsinspektør og Københavns Kommune. Der er utrolig mange spørgsmål, der skal tages stilling til i processen. Både med hensyn til at sikre de bevaringsværdige kirker eller elementer, men også i forhold til fremtidig brug, juraen omkring denne, udarbejdelse af lokalplaner, mulige fremtidige brugere og meget andet.

Det er vigtigt, at vi får gjort tingene ordentligt i denne proces, som ingen parter har prøvet tidligere, og derfor har nogle erfaringer med. Samtidig er det også ønskværdigt, at vi hurtigst muligt i processen får samlet erfaringer sammen og behandlet dem, således at vi har erfaringer til senere brug. Derfor forsøger Kirkefondet at finde økonomiske midler til at igangsætte dette arbejde. Kirkefondet er også stærkt interesseret i at udvikle en form for lokal kirkeudvikling i København, ligesom der er planer om at nedsætte en tænketank i en eller anden form for at sætte fokus på udviklingen og fremtidige muligheder for kirker i byen. Temadelen til dette års repræsentantskabsmøde afspejler også dette ønske.

Kirkefondet i medierne

Selv om Kirkefondet ikke er nogen stor organisation set på antallet af ansatte eller budget, så fylder vi ganske godt i mediebildet. Oftest i Kristelig Dagblad eller andre kirkelige medier, men to gange i årets løb har Kirkefondet haft nogle dage med stor eksponering. Det betød omtale i samtlige landets store dagblade samt TV-indslag i både DR og TV2. Første gang var i februar, hvor årsagen var Kirkefondets arbejde med kortlægningen af Salling Provsti, der gav anledning til historier om, at de små sogne kan være udfordret, og anden gang var i forbindelse med forslaget til kirkelukninger i København.

Når en historie først ruller i medierne, går det stærkt, og det er ikke altid, at aviserne skriver det, man selv synes er det mest centrale og vigtige. Sådan er vilkårene, og det må vi indrette os på. Det betyder også, at nogen naturligvis kan få et lidt skævt billede af, hvad Kirkefondet er. Hvis man på baggrund af nogle af overskrifterne i medierne tror, at Kirkefondet uden videre vil lukke samtlige sogne i landet med under 1.000 indbyggere eller er klar til at rive alle lukkede kirkebygninger i København ned, så har man fået en forkert opfattelse. Så skal vi naturligvis være klar med de præcise fortællinger om, hvad vi tænker på vores hjemmeside, i nyhedsbrev og Kirken i dag samt i de medier, hvor der er mulighed for at se tingene lidt mere nuanceret end i overskriftsform. Der er også brug for, at folk der kender Kirkefondet rundt omkring i landet er med til at fortælle, at det altså ikke altid er så ensidigt, som tingene kan fremstilles i medierne, og Kirkefondet ikke er sat i verden for f.eks. at nedlægge sogne eller lukke kirker – formålet er tværtimod at udvikle både sogne og kirker.

Lokal Kirkeudvikling – status og fremtidsplaner

Fra oktober 2011 til juni 2012 er Lokal Kirkeudvikling gået fra at være forholdsvist løse streger på tegnebrættet til et 3-årigt forløb med invitation udsendt til samtlige menighedsrådsformænd og præster i folkekirken. Styregruppen for Lokal Kirkeudvikling har haft utallige møder, og herved bidraget som pionerer på dette helt nye felt i Danmark.

Lokal Kirkeudvikling med 3 netværk

Primo januar modtog menighedsrådene invitationen om deltagelse i Lokal Kirkeudvikling med tilmeldingsfrist 2 måneder senere. 14 sogne med 19 kirker meldte sig det 3-årige forløb. I juni 2012 kunne Kirkefondet derfor sætte tre netværk i søen: et på Sjælland, et i Aarhus og et jysk-fynsk netværk. Hver af kirkerne har sammensat en arbejdsgruppe på 8 mennesker: 2 fra menighedsrådet, 2 ansatte, 2 frivillige, og 2, der kun lejlighedsvis kommer i kirken. På første netværkskonference blev arbejdsgrupperne klædt på til at gå hjem og gå i gang med at gøre deres kirke mere relevant, nutidig og troværdig. Mellem første og anden netværkskonference bestod opgaven i at være en lyttende kirke, der i en lytterunde til vidt forskellige grupper af mennesker i sognet fik indblik i, hvad nutidsmennesker i lokalområdet finder vigtigt og presserende. I september 2012 afholdtes 2. netværkskonference.

Kirkernes arbejdsindsats er naturligvis vidt forskellig, fra kirker for hvem det er en stor opgave at få skabt en fuldtallig arbejdsgruppe, til de mange kirker der allerede var i fuld gang med lytterunder m.m. På anden konference blev arbejdsgrupperne klædt godt på til at gå hjem og få skabt eller finpudset kirkens vision. De næste to år bliver det altafgørende fokus, at kirkens selvvalgte vision får stærke ben at gå på i hverdagens kirkeliv. Ben, der gør, at kirkelighed rimer på virkelighed.

Kirkefondet opstarter nye netværk hvert år i juni. I 2013 bliver det nuværende Lokal Kirkeudvikling udvidet med en provstimodel, hvor et helt provsti sammen kan gå ind i en 3-årig proces i Lokal Kirkeudvikling. Det første provsti er Bogense Provsti, hvor vi starter op med Lokal Kirkeudvikling i februar 2013.

Lokal Kirkeudvikling i internationalt perspektiv

Kirkefondets projekt Lokal Kirkeudvikling har indgået partnerskab med det norske projekt ”Menighetsudvikling i folkekirken”. Kirkefondet har fået inspiration ved at deltage i en af de norske netværksdage og holde oplæg om den danske udvikling af Lokal Kirkeudvikling for norske og svenske interessenter. I juni 2012 afholdtes konference om kirkeudvikling på Københavns Universitet, hvor Kirkefondets projekt ligeledes blev fremlagt. I oktober 2012 er Annette Bennedsgaard på en uges studietur til Innovation Church i Minneapolis og Parish Development Center i Chicago, ligesom der i august var en gruppe fra projektet på et døgn studiebesøg i Greifswald.

Lokal Kirkeudvikling som metode i andre sammenhænge

Lokal Kirkeudvikling er en langsom og tidskrævende metode i modsætning til enkeltstående temadage. Ideen er at bidrage til kirkens liv og vækst ved at facilitere gode og vedholdende processer. Det primære er at arbejde med viljen til at ændre måden, vi tænker på, holde fast i de indsigter vi gør os og lade dem få afgørende betydning på det arbejde, vi er engageret i, så det i et og samme åndedrag handler om at være klare på, hvad det er, vi mener, kirkens bestemmelse er, og så samtidig være villige til en klar og målrettet ledelse af det kirkelige arbejde. En tænkning, der kræver et grundlæggende opgør med tanken om, at ”enhver har lov at passe sit”. En tillid til at kirken kan se ud på alverdens forskellige måder, og vi er frie til at udvikle og afvikle, sådan som vi til enhver tid fornemmer, det er påkrævet, for at kirken må være Guds kirke, og ikke statsanstalt eller blot kulturbevarer.

I 2012 har Kirkefondet derfor fået gode ideer til andre steder, hvor vi kunne bidrage ved at være fødselshjælpere for gode processer f.eks. i et provstiudvalg, i et stiftsråd, i et samarbejde på tværs i en storby eller...

Demografiske analyser og profiler

For at gøre kirkelivet relevant og vedkommende er det nødvendigt at vide, hvordan befolkningen i ens virkeområde er sammensat. Kirkefondets statistiske analyser til sogne og provstier giver et enkelt og klart billede af befolkningssammensætningen på baggrund af demografiske oplysninger fra Danmarks Statistik, og de er derfor et uvurderligt redskab i arbejdet i såvel sogn som provsti.

Det lykkedes i slutningen af 2011 Kirkefondet at overbevise Kirkeministeriet om vigtigheden af at få nye statistiske demografiske data på sogneniveau, og disse blev herefter leveret af Danmarks Statistik i februar 2012.

Det betyder, at vores analyser er baseret på helt aktuelle tal, og derfor er yderst relevante for visionsarbejdet i kirken.

Kirkefondet har gennem længere tid været i dialog med Roskilde Stiftstråd om levering af profiler til samtlige 13 provstier i stiftet, og det er netop blevet bekræftet, at profiler med tilhørende mundtlige fremlæggelser skal leveres til stiftet i 2013.

I april var Kirkefondet vært for Nordisk Netværk for Kirkestatistik med deltagelse af repræsentanter fra den svenske, norske og finske kirke. Målet for samarbejdet er en fælles udgivelse, som skal indeholde sammenlignelige oplysninger om medlemskab og brug af kirkerne i Norden. Næste møde i netværket afholdes i Uppsala i november, og det forventes, at udgivelsen er en realitet i løbet af foråret 2013. Samarbejdet med 3K-uddannelsen på hhv. Diakonhøjskolen i Århus og på Diakonissestiftelsen er fortsat i 2012, hvor Kirkefondet igen har undervist eleverne på baggrund af "Demografisk analyse med kirkeligt perspektiv".

Udgivelser med inspiration til kirkens liv og vækst

Spændende temanumre af "Kirken i dag"

Årets første temanummer af "Kirken i dag" havde titlen "Kirkeforfatning – hvad nu?". Temanummeret tog pulsen på debatten om en ny kirkeforfatning og stillede bl.a. spørgsmål og kom med bud på, hvilke problemer det er, der bør løses, hvorfor der er brug for en reform, og om hvordan en evt. kirkeforfatning/reform skal se ud. Temanummeret blev et godt udgangspunkt for den debat, der stadig er aktuel, også nu hvor udvalget for en ny styringsstruktur er nedsat.

Temanummeret i juni beskæftigede sig med lokal kirkeudvikling. Udover at kunne læse om Kirkefondets projekt "Lokal Kirkeudvikling", så handlede temanummeret bl.a. også om, hvad lokal kirkeudvikling vil sige, og hvilke forhindringer der kan være for udvikling, og der var eksempler på, hvordan man har sat sig mål og arbejdet med udvikling forskellige steder.

"Spiritualitet og tro" var temaet for september-nummeret. Her kunne man læse om spiritualitet og tro i dagens Danmark og blive inspireret til at komme danskernes tro i møde på forskellige måder. Det sidste nummer i 2012 kommer til at beskæftige sig med kirken som kulturformidler.

Vi er allerede nu i gang med at planlægge de nye temanumre for 2013 og håber, at de vil være kunne være med til at inspirere alle de nye menighedsråd i arbejdet med kirkens liv og vækst.

"Kirken i dag" er afhængig af alle de gode kræfter, der lægger arbejde i at komme med inspiration til temanumrene og skrive artikler til det, og der er vi heldigvis meget privilegerede, at dygtige og inspirerende folk siger ja til at bidrage til "Kirken i dag". Tak for det!

Inspiration til "Vejkirker og andre åbne kirker"

390 kirker var med i årets vejkirkebrochurer, og antallet har de seneste år ligget på samme niveau. Der er dog hvert år udskiftninger, nye vejkirker kommer til, og andre må måske melde fra på grund af kirkens renovering eller mangel på ressourcer. Brochurerne bliver sammenlagt trykt i et oplag på knap 100.000 eksemplarer, og de er meget populære på turistbureauer, biblioteker m.m. Nationalmuseet lancerede i foråret en lydguide "Øret til væggen" som applikation til smartphones, og da en god del af vejkirkerne var med i lydguiden, valgte vi også at gøre opmærksom på, hvilke kirker der var med i guiden med et nyt ikon i vejkirkebrochurerne.

I tilknytning til vejkirkeordningen har Kirkefondet tidligere udgivet postkort, en guide til kirkerummet og en lille hæfte om bøn. I juni udgav Kirkefondet i samarbejde med Areopagos en smuk sort æske med inspirationskort, som kan stå i kirken eller våbenhuset, og hvor de besøgende kan tage et kort og enten bruge det i kirken til eftertanke eller tage det med sig hjem. Æsken indeholder 6 kategorier af kort: Bøn, Salmer, Bibelen, Tanker, Brug kirkerummet og Velsignelser. Udover disse 6 kategorier er der også kort med Fadervor og Trosbekendelsen, der f.eks. kan gives til konfirmanderne. Æsken er på 5 måneder solgt til ca. 75 kirker, og der har været rigtig god respons på kortene.

Nye udgivelser

2012 bød på flere nye udgivelser udover æsken med inspirationskort. Kirkefondet har gennem årene udgivet ny inspiration til gudstjeneste m.m. ved at udgive nye salmer og sange bl.a. sange fra Taizé og Iona. I samarbejde med Natkirken ved Helligåndskirken i København udgav vi i april sangbogen og cd'en "Pilgrim – sange til andagt og vandring". Bogen indeholder både danske og udenlandske sange og salmer, og der er både gamle og kendte og helt nye salmer. Cd'en indeholder nogle af sangene.

I slutningen af maj udkom bogen "Jeg er troende, men IKKE religiøs – folkekirkens udfordring", der henvender sig til medlemmer af menighedsråd, frivillige og ansatte og andre, der er interesserede i tro og kirke og mødet mellem disse. Bogen er en brugsbog, der bygger på en ph.d.-afhandling af religionssociolog Ina Rosen, der giver et øjebliksbillede af danskernes tro og denne tros udfordring til folkekirken. Bogen giver en lang række bud på og ideer og øvelser til, hvordan folkekirken kan møde den almindelige danskers tro. Udover bidraget fra Ina Rosen er bogen skrevet af sognepræst Lars Buch Viftrup og Kirkefondets generalsekretær Morten Skrubbeltang. Bogen har dannet baggrund for en del debatter, som Morten Skrubbeltang har deltaget i, og vil også blive brugt i forbindelse med "Lokal Kirkeudvikling".

Information og omtale af Kirkefondets arbejde

Kirkefondet havde også i år en stand en af dagene på Landsforeningen af Menighedsråds årsmøde på Hotel Nyborg Strand. Her holdt vi en lille reception i anledning af udgivelsen af den nye bog "Jeg er troende, men IKKE religiøs", der udkom samme dag, og solgte den til en introduktionspris, og der var på standen en konkurrence, hvor man kunne vinde æsken med inspirationskort. Mange kom forbi standen, købte vore udgivelser og fik en snak med os. Det er rigtig dejligt at møde vore kunder ved sådanne anledninger. I årets løb har vi reklameret for vore udgivelser og tilbud på forskellige måder. Særligt har vi i år intensiveret vore annoncer i Præsteforeningens Blad.

Vi er ved at opdatere vores informationsfolder om Kirkefondet, og næste år har vi planlagt at sende materiale ud til alle menighedsrådsformænd og præster om Kirkefondets tilbud. Vi ser også frem til at deltage med en stand og flere arrangementer på Danske Kirkedage i Aalborg i Kristi Himmelfartsferien næste år.

Kirkefondets bestyrelse og udvalg

Som varslet på tidligere repræsentantskabsmøder er der ændret i Kirkefondets vedtægter, således at bestyrelsen nu består af 7 – 9 personer og selv konstituerer sig med formand, næstformand og kasserer. Ved sidste repræsentantskabsmøde udtrådte Torben Larsen og Ellen Hansen af bestyrelsen, og i år genopstiller Helle Anker Bisgaard ikke. Med dette års valg vil bestyrelsen have den ønskede størrelse på 9 personer.

Kirkefondet har aktive stiftsudvalg i Aarhus, Helsingør og Lolland-Falster Stift. De afholder forskellige arrangementer med relevante temaer, der alle har det til fælles, at de tiltrækker en stor flok interesserede. I Kirkefondets arbejdsgruppe vedr. kirkebyggeri og kirkekunst er der også sket nogle ændringer. I fremtiden kaldes gruppen Netværk for Kirkebyggeri, og man mødes to gange årligt for at dele erfaringer.

Der er yderligere nedsat arbejdsgrupper i Kirkefondet til at arbejde med kirker på landet og kirker i København. Der skal lyde en stor tak til alle dem, der i stiftsudvalg, arbejdsgrupper, temaredaktioner og på andre måder bidrager til Kirkefondet. Det har stor betydning for arbejdet, at folk i hele landet tænker med og bidrager til, at Kirkefondets ideer og tanker spredes. En særlig tak skal lyde til de bestyrelsesmedlemmer og medlemmer fra arbejdsgruppen vedr. kirkebyggeri og kirkekunst, der ikke længere ønsker at fortsætte. De har alle ydet en stor og mangeårig indsats for Kirkefondet, og vi er glade for, at de på en eller anden måde alle fortsat ønsker at være knyttet til Kirkefondet.

Kirkefondets økonomi og personalsituation

Kirkefondet kom ud af 2011 med et realiseret underskud på 550 t.kr. mod et budget i balance. Resultatet af Kirkefondets drift og aktiviteter ansås af bestyrelsen for tilfredsstillende, idet hele budgetafvigelsen hidrørte fra de finansielle poster, hvilket alene kunne tilskrives den generelle aktuelle finansielle situation. Dette på trods af, at der føres en forsigtig investeringsstrategi på placeringen i værdipapirer.

For året 2012 er der budgetteret med et underskud på 585 t.kr. Underskuddet forventes nu at blive på omkring 470 t.kr. Baggrunden er en betydeligt lavere omsætning end forventet, omkostninger som budgetteret og heldigvis større gaveindtægter og et positivt resultat af de finansielle poster. Den manglende omsætning skyldes primært menighedsrådenes manglende lyst til at investere i udviklingstiltag som målsætningsarrangementer og sogneanalyser i et valgår. Omsætningen vedrørende det nye projekt Lokal Kirkeudvikling forløber dog som forventet.

Der er ikke sket ændringer i personalsituationen siden sidste repræsentantskabsmøde.

De fortsatte drøftelser om kirkers brug, og ikke mindst forventninger til strukturændringer i København, vil få betydelig indflydelse på Kirkefondets økonomi, når kirker med hjemfaldsklausul til Kirkefondet tages ud af brug. Kirkefondet er fortsat involveret i overvejelserne omkring Gethsemane kirke på Vesterbro i København. Der er givet tilsagn om støtte til et projekteringsforløb på op til 900.000 kr. Tilsagnet er betinget af, at de formelle rammer for stedet er afklaret, og en driftsmodel foreligger. I det omfang beløbet måtte komme til udbetaling, vil det være en udgift ud over budgettet.

Endelig skal det nævnes, at vi i 2012 har arvet et hus til en værdi af 3 mio. kr. Da testamentet indeholder den klausul, at huset ikke må sælges før om 10 år, vil arven ikke optræde som indtægt i regnskabet, før salget gennemføres, og den reelle værdi dermed kan opgøres.

Afsluttende bemærkning

Kirkefondet er, som det ses, aktiv på rigtig mange fronter, og der trækkes derfor mange veksler på staben. Der skal derfor lyde en stor tak til alle i staben med generalsekretær Morten Skrubbeltrang i spidsen. Kirkefondet deltager også i en lang række samarbejdsfora og organisationer. Et samarbejde og arbejdsfællesskab, hvor vi kan se hinandens indsats i en sammenhæng, hvor det giver mening.

Kirkefondets bestyrelse

November 2012

Erik Møllerup, formand